

Sygn. akt VII U 468/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st.sekr.sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r. w Gdańsku

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 23 stycznia 2013 r. nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 10 grudnia 2012r.;

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie

ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 468/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), uchylając jednocześnie decyzję z dnia 27 grudnia 2012r. Organ rentowy podał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w okresie od dnia 23 stycznia 1975 r. do dnia 30 września 1978r. w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)sp. z o.o. w K. oraz w okresie od dnia 06 września 1988 r. do dnia 23 czerwca 1990 r. w (...) S.A. w G. wobec faktu, iż z przedłożonych dokumentów nie wynika, aby praca zbrojarza ani betoniarza była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest bowiem pracą w warunkach szczególnych praca, w której tylko część zmiany roboczej wykonuje pracę w warunkach szczególnych (k. 72-72v akt rentowych).

Odwołanie od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony J. B., żądając zmiany zaskarżonej decyzji – powołując się na przedłożone już w toku postępowania przed organem dokumenty, wskazując, iż przez cały sporny okres wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę zbrojarza betoniarza, także podczas pracy eksportowej w RFN. Zdobywał wówczas uprawnienia i podchodził do egzaminów w zakresie betonowania. Wniósł również o przesłuchanie świadków na okoliczność charakteru i rodzaju wykonywanej przez niego pracy (k. 2-7 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 40-41 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. B., urodzony dnia (...), z zawodu zbrojarz - betoniarz po zasadniczej szkole zawodowej, w dniu 02 listopada 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy od dnia 09 września 2012 r. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 10 grudnia 2012 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 1-2 akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 10 września 2012 r. – k. 19 akt rentowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. staż sumaryczny 28 lat, 6 miesięcy i 29 dni, w tym 28 lat, 6 miesięcy i 5 dni okresów składkowych oraz 24 dni okresów nieskładkowych, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a jedynie 10 lat, 6 miesięcy i 24 dni.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 70-71 akt rentowych

Decyzją z dnia 27 grudnia 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia przez ubezpieczonego wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 23 stycznia 2013 r. wydaną po analizie dodatkowej dokumentacji przedłożonej przez zakłady pracy ubezpieczonego na wcześniejsze zobowiązanie ZUS – u pozwany organ rentowy odmówił po raz kolejny ubezpieczonemu J. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach - uchylając jednocześnie decyzję z dnia 27 grudnia 2012 r.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 27 grudnia 2012 r. – k. 56-56v akt rentowych, decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 23 stycznia 2013 r. – k. 72-72v akt rentowych

W pierwszym spornym okresie od dnia 23 stycznia 1975 r. do dnia 30 września 1978 r. ubezpieczony J. B. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K. (ówczesne Przedsiębiorstwo (...) w K.) na stanowisku zbrojarza betoniarza. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace betoniarskie.

Ubezpieczony był skierowany do brygady betoniarzy H. C.. Zakład pracy zajmował się budownictwem rolniczym w ramach PGRów, w tym wznoszeniem budynków mieszkalnych, gospodarczych, obór, chlewni, stodół. Na budowach pracowało po kilka brygad, po kilku pracowników w każdej z nich, różnych specjalizacji. Do betoniarzy należały prace związane z betonowaniem, nie zajmowali się zbrojeniem. W spornym okresie prace zbrojarskie wykonywane były tylko i wyłącznie przez uczniów ochotniczych hufców pod nadzorem zawodowych zbrojarzy – w

przeciwieństwie do prac betoniarskich wykonywanych przez grupę betoniarzy. Brygada wnioskodawcy zajmowała się jedynie pracami betoniarskimi. Nie było możliwe technologicznie jednoczesne wykonywanie prac zbrojarskich i betoniarskich – wiązało się z to z wielkością budów, specyfiką zakresów obowiązków oraz z podziału obowiązków ze strony pracodawcy. Każdy rodzaj pracy – czy to zbrojarskie, czy betoniarskie, zgodnie z delegacją przełożonych – wykonywane były stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W ramach prac betoniarskich konieczne było przygotowywanie betonu w betoniarkach, transport taczkami betonu na miejsce jego wylewu, zalewanie elementów oraz ich wyrównywanie – były to wszystko prace typowo ręczne, odmienne od dzisiejszej technologii ich wykonywania.

W dniu 24 grudnia 1977 r. ubezpieczony był poddawany egzaminowi z zakresu betonowania zbiorników okrągłych, zaś w dniu 30 września 1978 r. egzaminowi z zakresu betonowania ław fundamentowych. Na podstawie egzaminu z dnia 19 grudnia 1977 r. uzyskał uprawnienia do zatrudniania przy eksploatacji urządzeń energetycznych w zakresie obsługi maszyn i urządzeń budowlanych placów budów z napędem elektrycznym.

W powyższym zakładzie pracy ubezpieczony był zatrudniony łącznie do dnia 31 grudnia 1996 r. i nadal pracował w takim samym charakterze i w takich samych warunkach, co nie było kwestionowane przez organ rentowy.

Przy czym jednocześnie w okresie zatrudnienia w tym przedsiębiorstwie korzystał z urlopu bezpłatnego i w tym czasie w okresie od dnia 06 września 1988 r. do dnia 23 czerwca 1990 r. ubezpieczony J. B. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A. w G. na stanowisku zbrojarza betoniarza, który to zakład pracy na podstawie zawieranych z wnioskodawcą umów kierował go do pracy za granicą. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie w ramach pracy eksportowej na terenie Republiki Federalnej Niemiec.

W okresie od dnia 06 września 1988 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. ubezpieczony wykonywał prace zbrojarza w ramach brygady zbrojarskiej w R..

W okresie od dnia 01 stycznia 1989 r. do dnia 30 września 1989 r. ubezpieczony wykonywał prace zbrojarza w ramach brygady zbrojarskiej w M..

W okresie od dnia 06 września 1988 r. do dnia 31 grudnia 1988 r. ubezpieczony wykonywał prace betoniarza w ramach brygady betoniarskiej przy budowie(...) (...).

dowód: świadectwo pracy z dnia 31 grudnia 1996 r. – k. 8 akt rentowych, akta osobowe – osobna teczka w aktach sprawy, świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej – k. 10 akt sprawy, zeznania ubezpieczonego – k. 57-58 i 60 akt sprawy, zeznania świadków J. J. i J. S. – k. 58-59 akt sprawy, kopia legitymacji ubezpieczeniowej – k. 15-15v akt KPU, świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1993 r. – k. 12-12v akt KPU, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 14 marca 2002 r. – k. 17-17v akt KPU, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 16 listopada 2012 r. – k. 58 akt rentowych, kopie dokumentów – k. 12-39 akt sprawy, umowy o pracę eksportową z lat 1988-1990 z aneksami – k. 33-39 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. J. i J. S., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tych samym zakładzie pracy (w tym świadek J. S., wykonujący z ubezpieczonym pracę eksportową), w ocenie Sądu zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawcy, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. B. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury **dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r.** zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale V (W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) pod pozycją 4 wskazano prace zbrojarskie i betoniarskie.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (**§ 2 ust. 2**).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała

Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 10 grudnia 2012 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostawał w stosunku pracy od dnia 09 września 2012 r.

Przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach przy pracach zbrojarskich i betoniarskich uznać można było sporny okresy zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 23 stycznia 1975 r. do dnia 30 września 1978 r. w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K. oraz okresy realizacji kontraktów w ramach zatrudnienia w (...) S.A. w G. w związku z faktem, iż w ocenie pozwanego z przedłożonych dokumentów nie wynikało, aby praca zbrojarza ani betoniarza była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie jest bowiem pracą w warunkach szczególnych praca, w której tylko część zmiany roboczej wykonuje pracę w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadcstwo pracy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, akta osobowe, umowy o pracę eksportową wraz z aneksami). Niewątpliwie został on potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia – którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych prace betoniarskie (w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) sp. z o.o. w K. od dnia 23 stycznia 1975 r. do dnia 30 września 1978 r.) lub też prace betoniarskie i zbrojarskie (w ramach wykonywania pracy eksportowej na terenie Republiki Federalnej Niemiec na podstawie umów zawieranych z (...) S.A. w G.).

Niewątpliwie stanowisko pozwanego organu rentowego w zakresie braku jednoznacznego określenia charakteru wykonywanej przez pozwanego w powyższym pierwszym spornym okresie należy uznać za trafne – w dokumentacji osobowej bowiem (akta osobowe) w większości dokumentów dotyczących okresu 1975-1978 pojawia się bowiem łączone stanowisko pracy: zbrojarz betoniarz. Jednak w świetle materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd należy uznać, iż ubezpieczony w pierwszym spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie, tj. wprost wskazane w cytowanym powyżej załączniku do rozporządzenia – wykaz A dział V pozycja 4.

Również w zakresie drugiego ze spornych okresów zatrudnienia, kiedy za pośrednictwem (...) S.A. w G. i na podstawie umów z tym podmiotem skarżący kierowany był do pracy w RFN, Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości – bowiem spójne, zbieżne i logiczne zeznania wnioskodawcy oraz świadka J. S., również świadczącego pracę na poszczególnych z tych budow (R., M. oraz budowa (...) (...)) jednoznacznie potwierdzają te okoliczności, udokumentowane dodatkowo kopiami umów o pracę eksportową wraz z aneksami do tych umów (k. 33-39 akt sprawy). W przypadku dwóch pierwszych wyjazdów (R., M.) ubezpieczony wykonywał prace zbrojarza w ramach brygady zbrojarskiej, zaś przy budowie (...) (...) wykonywał prace betoniarza w ramach brygady betoniarskiej. Zatem w tym wypadku również w świetle materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd należy uznać, iż ubezpieczony w drugim spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie, tj. wprost wskazane w cytowanym powyżej załączniku do rozporządzenia – wykaz A dział V pozycja 4.

Sąd Okręgowy pragnie przy tym jednoznacznie podkreślić, iż nawet przy założeniu, iż w którymkolwiek z powyższych spornych okresów zatrudnienia wnioskodawca wykonywał by w części wymiaru czasu pracy prace betoniarskie, a w pozostałej części wymiaru czasu pracy prace zbrojarskie – także całokształt tak przepracowanego czasu pracy podlega uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych, bowiem zarówno prace zbrojarskie, jak i prace betoniarskie zostały wprost wskazane w cytowanym powyżej załączniku do rozporządzenia – wykaz A dział V pozycja 4.

W tym miejscu godzi się wskazać, iż zarządzenia resortowe -w tym wskazywane w treści świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 58 akt rentowych) zarządzenie nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury

lub renty (Dz.Urz.MB.1983.3.6) – nie stanowią źródeł powszechnie obowiązującego prawa, i stanowią jedynie pomocnicze akty prawa niższego rzędu oraz dokumenty dotyczące jedynie konkretnych zakładów pracy, do których odwoływali się poszczególni pracodawcy, wskazując w dokumentacji pracowniczej (świadczeniach wykonywania pracy w warunkach szczególnych) na rodzaje wykonywanej przez pracowników pracy. Kluczowym i podstawowym dokumentem w tym zakresie pozostaje cytowane powyżej rozporządzenie. Wypowiedział się bowiem w powyższym zakresie Sąd Najwyższy, wskazując, iż źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., I UK 403/11). Na marginesie jedynie Sąd Okręgowy pragnie przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego, który wskazał, iż co prawda, wykazy resortowe mają charakter jedynie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, jednakże z faktu, że właściwy minister, kierownik urzędu centralnego lub centralny związek spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalił w podległych i nadzorowanych zakładach pracy, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach, może płynąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że praca na tym stanowisku w istocie wykonywana była w takich warunkach i odwrotnie, brak konkretnego stanowiska pracy w takim wykazie może - w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych - stanowić negatywną przesłankę dowodową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 218/09; podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2011 r., I UK 164/11).

Natomiast niewątpliwie wskazywane przez w/w zarządzenie resortowe pozycje – wykaz A dział V pozycja 4 pkt 1 (zbrojarz) i 3 (betoniarz) w sposób nie budzący wątpliwości odpowiadają precyzyjnie ustalonym przez Sąd Okręgowy pracom, które stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych ubezpieczony w spornych okresach zatrudnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony J. B. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonego wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonego, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 23 stycznia 2013 r. i przyznał J.

B. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 10 grudnia 2012 r. (tj. dnia ukończenia wieku 60 lat jako spełnienia ostatniej wymaganej przesłanki). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 13 września 2012 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie II wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Monika Popielińska